

Ulusal Hakemli Dergi

EDEBİYAT VE TARİH DERGİSİ

YIL: 3, (Ocak 2025), CILT: 1 SAYI: 1

E-ISSN: 2980-2288

15/01/2025

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Editörler

Mustafa Ertan BOZKIR

Kapak Tasarımı

Rahime DENİZ

Mizanpaj, Yazım ve Dil Editörleri

Ercan YÜCEL

İletişim:

+90 542 334 07 61

ISSN: 2980-2288

Yayın Tarihi: 15 Ocak 2025

License

[Creative Commons Attribution 4.0 International](#)

E – Posta: edebiyatvetarihdergisi@gmail.com

www.tarihburada.com

Not: Makalelerin her türlü idari, akademik ve hukuki sorumluluğu makale yazarlarına aittir.

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

AMAÇ VE KAPSAM

Edebiyat ve Tarih Dergisi yılda üç defa yayınlanır. Ocak 2023'ten itibaren (Ocak-Haziran-Aralık) yayımlanan ulusal hakemli, akademik bir dergidir. Dergi ihtiyaç halinde bir de özel sayı çıkarabilmektedir. Dergi akademik dergi niteliğinde olup, Sosyal - Kültürel Çalışmalar ve Edebiyat olgusuna dair her alanda, nitelikli araştırma ve derleme makalelerini bilim dünyası ile paylaşmayı hedeflemektedir.

Edebiyat ve Tarih Dergisi özel amacı ülkemizde yayın hayatında olan diğer dergilerden farklı olarak Tarih alanında tamamlanmış yüksek lisans ve doktora çalışmalarıyla ilgili makaleleri öne çıkarmaktır.

Genel amacı ise yeni bitirilmiş olan yüksek lisans ve doktora çalışmalarının tanıtımını yapmak ve bilim hayatına katılmalarını sağlayacak öncelikli bilgilerin öne çıkarılmasını sağlayacak bilim söyleşileri düzenlemek ve bu söyleşileri www.tarihburada.com adlı sitesinde yayınlamaktır.

Dergimiz dijital yayın olup, baskısı bulunmamaktadır.

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

EDİTÖR KURULU

ADI ve SOYADI	ÜLKE
Haydar ÇORUH	Türkiye
Galip SAYILOV	Azerbaycan
Oktaj HASANI	Kosova
Adem ÇALIŞKAN	Türkiye
Mehmet Yaşar ERTAŞ	Türkiye
İlhami YURDAKUL	Türkiye
Metin Ziya KÖSE	Türkiye
Murat ULUSKAN	Türkiye
Rahime DENİZ	Türkiye
Nihat YALDIZ	Türkiye
Ahmet Haşimi	Türkiye
Akif BAYĞIN	Türkiye
Ercan YÜCEL	Türkiye
Kadriye KARA	Türkiye
Ali Öner TAÇ	Türkiye
Güler GÜLER	Türkiye
Feride GÜLER	Türkiye
Mustafa Ertan BOZKIR	Türkiye
Enver GEZER	Türkiye
Gülşen ESİROĞLU	Türkiye
Mehmet AÇAR	Türkiye
Mustafa KURT	Türkiye
Hasan ATEŞ	Türkiye
Ülkü ÇALIŞKAN	Türkiye
Ayşe ZAMACI	Türkiye

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	V
CAM SANATININ ÇAĞDAŞ SANAT OLMA SÜRECİ.....	7
CANER CANBİRDİ.....	7
SEDEF YAMAN	7
ASLI ÖZGÜN.....	7
HASAN USLU	7
NERGİZ BOZHAYDAR	7
SAĞLIK SİGORTASININ VE TAZMİNATLARIN SAĞLIK SİSTEMİNE GİRİŞİ	34
ÇETİN UÇKUN.....	34
KAZIM GÖÇER.....	34
HEDİYE GÜNEŞ	34
FATMA ŞENAY CİN	34
EKREM SABANCILAR	34
TARİHİN BİLİNMEZLERİ VE BİLİM ADAMLARI	51
ÖZLEM TUNÇ	51
İBRAHİM ÇELİK.....	51
SİBEL KILIÇ PARLAK.....	51
ESRA KARAKUZULU.....	51
İSMAİL DAŞDÖĞEN.....	51
OECD GÖSTERGELERİNE GÖRE EĞİTİME GENEL BAKIŞ.....	74
UFUK ÇAPAR	74
FEHMİ YÜKÜM.....	74
ABİDİN OLGUN.....	74
ALİ ALPASLAN.....	74
İBRAHİM GÜLMEZ.....	74
AYHAN YARIKKAYA	74

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

SAYIDA GÖREV ALAN HAKEMLER

Levent TAHİROĞLU

Rahime DENİZ

Hasan ATEŞ

Mehmet AÇAR

Muhammet AĞTOPRAK

Senem GÜLER

Şahin BAYRAM

Ercan YÜCEL

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

OECD GÖSTERGELERİNE GÖRE EĞİTİME GENEL BAKIŞ

*Ufuk ÇAPAR

**Fehmi YÜKÜM

***Abidin OLGUN

****Ali ALPASLAN

*****İbrahim GÜLMEZ

*****Ayhan YARIKKAYA

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Makale Gönderme Tarihi: 27.12.2024

Makale Kabul Tarihi: 14.01.2025

Atıf Bilgisi

Çapar, U., Yüküm, F., Olgun, A., Alpaslan, A., Gülmez, İ., Yarıkkaya, A. (2025), "OECD Göstergelerine Göre Eğitime Genel Bakış", *Edebiyat Ve Tarih Dergisi*, Yıl: 3, Cilt: 1, Sayı:1, ss. 74-97.

Özet

2018'de, OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak 2008'de %35 olan 25-34 yaşındakilerin %44'ü üçüncül bir dereceye sahipti. Lisans derecesine sahip yetişkin nüfusunun genişlemesi bu büyümeye en çok katkıda bulunmuştur. Genç üçüncül eğitilmiş yetişkinlerin lise eğitimine sahip olanlara göre istihdam avantajı son on yılda oldukça sabit kalmıştır. Üçüncül eğitilmiş yetişkinler ayrıca daha yüksek kazançlar elde etmektedir, ancak bu çalışma alanına göre değişmektedir.

Bu programların yıllık maliyeti, veriye sahip OECD ülkelerinin yarısından fazlasında lisans derecesinin maliyetine benzerken, kazançlar ortalama %32 daha yüksektir. Bazı sektörler hala ihtiyaç duydukları vasıflı işçileri bulmakta zorlanmaktadır. Mühendislik, imalat ve inşaat ile bilgi ve iletişim teknolojileri en iyi işgücü piyasası sonuçlarıyla en sık ilişkilendirilen iki alan olsa da, 2017'de mezunların yalnızca %14'ü birincisinde, %4'ü ise ikincisinde derece elde etti. Kadınlar özellikle yeterince temsil edilmiyor: OECD ülkeleri genelinde bu alanlara girenlerin ortalama %25'inden azı kadın.

OECD ülkelerinin neredeyse yarısında 19-20 yaşındakilerin %40'tan fazlası üçüncül programlara kayıtlı ve lisans programına girişteki ortalama yaş Japonya'da 18 ile İsviçre'de 25 arasında değişiyor. Öğrencilerin daha büyük bir kısmının genel lise programlarına kaydolduğu ülkelerde, daha genç yaşlarda üçüncül eğitime daha fazla kayıt olma olasılığı daha yüksektir. Üçüncül eğitime giriş, ülkelerin ve ekonomilerin yarısından fazlasında açıktır; diğer ülkeler ise akademik performans, sınavlar ve bazı durumlarda lise programı oryantasyonu gibi seçici kriterler kullanır.

Anahtar Kelime: OECD, Program, Eğitim, Ülkeler, Üçüncül, Nüfus

Abstract

In 2018, 44% of 25-34 year-olds held a tertiary degree, compared to 35% in 2008, on average across OECD countries. The expansion of the population of adults with a bachelor's degree has contributed the most to this growth. The employment advantage of young tertiary-educated adults over those with upper secondary education has remained fairly constant over the past decade. Tertiary-educated adults also reap higher earnings, although this varies by field of study.

The annual cost of these programmes is similar to that of a bachelor's degree in more than half of

* Müdür, Balıklıdere İlkokulu, ufukcapar@hotmail.com, Orcid: 0009-0007-6750-5598

** Müdür, Altınözü Altınkaya Anaokulu, fehmiykm@gmail.com, Orcid: 0009-0000-2186-253X

*** Müdür, Atatürk Ortaokulu, abidinolgn@hotmail.com, Orcid: 0009-0008-5470-3947

**** Müdür, Cumhuriyet Anaokulu, alialpaslan01@gmail.com, Orcid: 0009-0003-8233-0491

***** Öğretmen, Tantana Ortaokulu, ibrhm095@gmail.com, Orcid: 0009-0002-1932-5107

***** Müdür Yardımcısı, Balıklıdere Ortaokulu, a_yarikkaya@hotmail.com, Orcid: 0009-0006-6211-9113

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

OECD countries with data, while earnings are 32% higher, on average. Some sectors still struggle to find the skilled workers they need. While engineering, manufacturing and construction, and information and communication technologies are two fields most commonly associated with the best labour market outcomes, only 14% of graduates earned a degree in the former and 4% earned a degree in the latter in 2017. Women are particularly under-represented: less than 25% of entrants into these fields are women, on average across OECD countries.

More than 40% of 19-20 year-olds in nearly half of OECD countries are enrolled in tertiary programmes and the average age at entry into a bachelor's programme ranges from 18 in Japan to 25 in Switzerland. Countries where a larger share of students enrol in general upper secondary programmes are more likely to show larger enrolment in tertiary education at younger ages. Entry into tertiary education is open in more than half of countries and economies, whereas other countries use selective criteria, such as academic performance, examinations and, in some cases, upper secondary programme orientation.

Keyword: OECD, Program, Education, Countries, Tertiary, Population

Giriş

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, bilinen ismiyle OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development) İkinci Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da bulunan ülkelerin ekonomilerini iyileştirmek ve desteklemek fikriyle ortaya çıkmış, Marshall Planı kapsamında Kanada ve Amerika Birleşik Devletleri'nin mali yardımlarını dağıtmak amacıyla faaliyete geçmiştir. Teşkilat, Paris Sözleşmesi'nin imzalanmasının ardından 30.09.1960 tarihinde kurulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, 02.08.1961 yılında OECD Konvansiyonu'nu tasdik etmiş ve OECD'ye kurucu üye olarak katılmıştır. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı'nın 20 kurucu üyesi bulunmaktadır. Bunlar; Türkiye (1961), Amerika Birleşik Devletleri (1961), Avusturya (1961), Kanada (1961), Hollanda (1961), Fransa (1961), Almanya (1961), Lüksemburg (1961), İngiltere (1961), İtalya (1961), Belçika (1961), İrlanda (1961), Danimarka (1961), Yunanistan (1961), İsveç (1961), İsviçre (1961), İzlanda (1961), İspanya (1961), Norveç (1961) ve Portekiz (1961)'dir. Sonradan eklenen üyeler ise, Finlandiya (1969), Japonya (1964), Avustralya (1971), Güney Kore (1996), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Macaristan (1996), Çekya (1995), Polonya (1996), Slovakya (2000), Estonya (2010), Slovenya (2010), İsrail (2010), Şili (2010), Letonya (2016), Litvanya (2018), Kolombiya (2020) ve Kosta Rika (2021)'dir (Yılmaz, 2022: 2584; <https://www.isbank.com.tr>, www.oecd.org).

2021 yılı itibariyle 38 üyesi bulunan OECD'nin temel çalışma alanları, kalkınma ve ekonomik reformların yanı sıra eğitim, nüfusun yaşlanması, emeklilik ve sigorta sistemleri, istihdam, göç, sağlık, çevre ve enerji, iklim değişikliği, düşük karbonlu ekonomilere geçiş, sürdürülebilir kalkınma ve kalkınma yardımları şeklinde sıralanabilmektedir. OECD, küresel çapta birçok konuda standart belirleyici konumda bulunmaktadır. Örgüt'ün derleyerek açık

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

kaynak biçiminde sunduğu veriler, kanıta dayalı gerçekleştirdiği analizler ve çalışmalar başta üye ülkeler olmak üzere Örgüt'e üye olmayan ülkeler için de önemli referans kaynağı olarak kabul edilmektedir. Teşkilat en büyük gücünü, ilgi alanına giren konularda geliştirdiği ilkelerin, tüm üye ülkelerinin onayı ile kabul etmesi sayesinde kazanmıştır. OECD'nin geliştirdiği kodlar, ilkeler ve tavsiyelerin hukuki bağlayıcılığı bulunmamaktadır (Yılmaz, 2022: 2584; www.oecd.org).

Daha iyi yaşamlar için daha iyi politikalar oluşturmaya çalışan uluslararası bir organizasyon olduğunu iddia eden OECD, 60 yıllık deneyim ve anlayış ile herkes için refahı ve eşitliği teşvik eden politikaları oluşturmaya çalışmaktadır (Yılmaz, 2022: 2584; www.oecd.org). Her sene eğitim alanında, Bir Bakışta Eğitim (Education at a Glance) başlıklı kapsamlı bir rapor yayınlayan kuruluş, ülkelere ait yüzlerce veri tablosu ve grafiği araştırmacıların ve politika yapıcıların kullanımına sunmaktadır. Söz konusu raporlar serisi ülkemizde de ilgi ile takip edilmekte, açıklanan eğitim göstergeleri ve bunlara bağlı grafikler kamuoyunda yankı uyandırmaktadır. Kişiliğin gelişmesine yardımcı olan, bireyleri yetişkin yaşamına hazırlayacak gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaya vesile olan süreçler, eğitim olarak tanımlanmaktadır. Literatürde eğitim kavramı için oldukça fazla tanımlama yapılmıştır. Eğitimcilerin değişik esasları dikkate almaları sebebiyle ortaya çıkan bu farklı eğitim tanımlamalarını, bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır şeklinde ifade etmek mümkündür (Yılmaz, 2022: 2584-2585; Tezcan, 1985: 4).

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD), her yıl yayımladığı Bir Bakışta Eğitim (Education at a Glance) raporu, farklı ülkelerin eğitim sistemlerini karşılaştırmalı bir çerçeveden analiz edebilmeyi sağlayan önemli bir kaynaktır. Rapor, eğitime erişim, eğitime ayrılan kaynaklar, öğretmenler gibi çeşitli konularda göstergeler sunuyor ve başta aralarında Türkiye'nin de bulunduğu OECD ülkeleri olmak üzere bu göstergelere ilişkin farklı ülkelerin aynı dönemde elde edilen verilerini içeriyor. Türkiye'ye ilişkin, Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018-19 gibi kaynaklarda daha güncel veri bulunsa da, başka ülkelerle karşılaştırma yapabilmek için bütün ülkelere ait verilerin aynı döneme ait olması gerekiyor. Bu açıdan Bir Bakışta Eğitim 2019, farklı ülkeleri karşılaştırabilecek en güncel veriyi içeriyor. Türkiye'de eğitim politikalarının son 10 yılına bakıldığında okullulaşma oranlarının artmasından, eğitime

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

ayrılan kaynakların artırılmasına kadar pek çok alanda gelişme görülüyor. Diğer yandan, Türkiye'nin kendi içinde gösterdiği gelişmeleri başka ülkelerle karşılaştırmadan yapılacak değerlendirmeler eksik kalacaktır. Farklı ülkelerle yapılacak karşılaştırmalar, iyi örneklerin incelenmesinin yolunu açarak Türkiye'deki eğitim politikalarının geliştirmesine de katkı sunabilir. Bu bilgi notu, Bir Bakışta Eğitim 2019 raporunda A-12 kademesinde Türkiye'ye ilişkin verileri inceliyor. Bu verileri Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2018-19 ve TALIS 2018 (Teaching and Learning International Survey, Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Anketi) verileri ile destekleyerek, Türkiye'de okul öncesinden ortaöğretim kademesine kadar eğitimdeki durumun özetini sunuyor. Bilgi notu sırasıyla eğitime erişim, eğitime ayrılan kaynaklar ve öğretmenler başlıklarından oluşuyor (OECD, 2019: 11).

Ülkelerin kalkınmasında en önemli faktörün üretim olduğu kabul edilmekle birlikte, üretimin artırılması için nitelikli bir nüfus yapısına sahip olmanın önemi de kabul edilmektedir. Türkiye'nin de içerisinde bulunduğu gelişmekte olan ülkeler, artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için istihdam yaratmalı ve üretimi artırarak gelişmiş ülkeler ile arasındaki makası kapatmaya çabalamalıdır. Bu amaçları gerçekleştirebilmek nüfusun niteliğini artırmakla mümkün olacağından, eğitim ile üretimin artması ve dolayısıyla kalkınma arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bu yönüyle bir ülkenin kalkınması ile eğitim düzeyi doğru orantılıdır. Ülkelerin eğitim harcamalarına yeterli kaynak ayırmamaları, eğitim yatırımlarına gerekli özeni göstermemeleri ülkelerin geri kalmaları ve kalkınma hamlelerini gerçekleştirememeleri ile sonuçlanmaktadır. Eğitimin sadece ekonomik kalkınma ile değil, toplumsal ve kültürel kalkınma ile de yakın ilişki içerisinde olduğu bilinmektedir (Yılmaz, 2022: 2585; Adem, 1980:11-13).

Uluslararası alanda eğitimin mevcut durumunun nasıl ölçüleceği konusunda profesyoneller arasında bir fikir birliğini yansıtan zengin, karşılaştırılabilir ve güncel bir gösterge dizisi sunar. Göstergeler, eğitime yatırılan insan ve finansal kaynaklar, eğitim ve öğrenme sistemlerinin nasıl işlediği ve geliştiği ve eğitime yapılan yatırımların getirileri hakkında bilgi sağlar. Her biri politika bağlamı ve verilerin yorumlanması hakkında bilgi eşliğinde tematik olarak düzenlenir.

Göstergeler, eğitim sistemlerindeki aktörleri birbirinden ayıran, ele aldıkları sorun türlerine göre gruplandırılan ve politikayı etkileyen bağlamsal faktörleri inceleyen bir çerçeve içinde düzenlenir (Şekil A). Bu boyutlara ek olarak, zaman perspektifi eğitim sistemlerinin

Edebiyat ve Tarih Dergisi

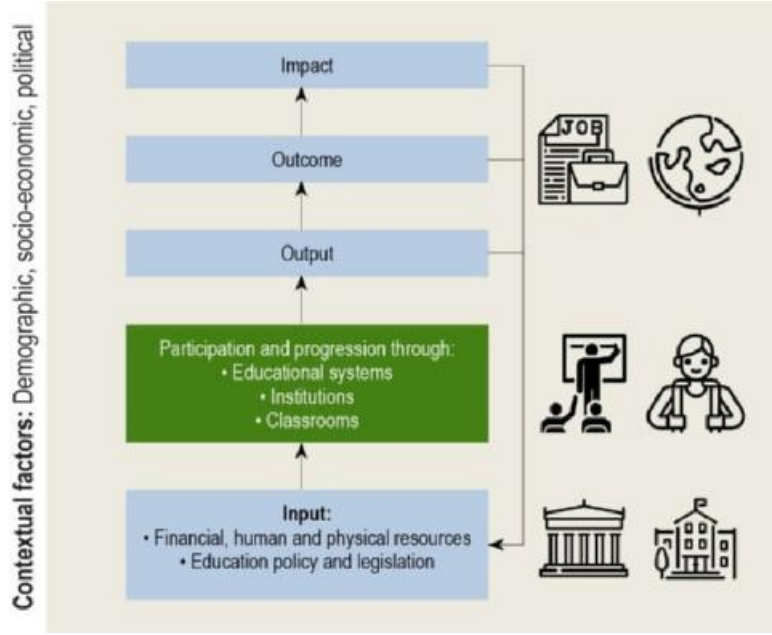
Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

gelişiminin dinamik yönlerini görselleştirmeyi mümkün kılar(OECD, 2019: 11).

Şekil A. Eğitimdeki göstergelerin örgütlenme çerçevesine genel bakış

Eğitim sistemlerindeki aktörler

OECD Eğitim Sistemleri Göstergeleri (INES) programı, bireysel kurumsal veya diğer alt ulusal varlıkları karşılaştırmaktan ziyade, ulusal eğitim sistemlerinin bir bütün olarak performansını ölçmeyi amaçlamaktadır. Ancak, eğitim sistemlerinin gelişimi, işleyişi ve etkisinin birçok önemli özelliğinin yalnızca öğrenme çıktıları ve bunların bireyler ve kurumlar düzeyinde girdiler ve süreçlerle ilişkilerinin anlaşılması yoluyla değerlendirilebileceği giderek daha fazla kabul görmektedir(OECD, 2019: 11).

Bunu hesaba katmak için, örgütlenme çerçevesinin ilk boyutu eğitim sistemlerindeki aktörlerin üç düzeyini birbirinden ayırır:

- bir bütün olarak eğitim sistemleri
- eğitim hizmetleri sağlayıcıları (kurumlar, okullar) ve bu kurumlardaki öğretim ortamı (sınıflar, öğretmenler)
- eğitim ve öğrenmeye katılan bireysel katılımcılar, öğrenciler. Bunlar, ilk okul ve eğitime katılan çocuklar veya genç yetişkinler veya yaşam boyu öğrenme programlarını

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

sürdüren yetişkinler olabilir.

Halkları topyekûn olarak eğitime fikri, ulus-devlet paradigmasıyla birlikte hayata geçirilmeye başlamıştır. Bu süreçte, modern okullar kazanım, gözetim ve kontrol olmak üzere üç temel işlev üstlenmişlerdir. Kazanım işlevi eğitim kurumları aracılığıyla statü ve ayrıcalığın otoriter biçimde tahsisini sağlarken, gözetim ve kontrol işlevleriyle okullar, endüstrileşmiş toplumlarda giderek daha az emek kaynağı haline gelen çocukların, barınma ve kontrol altına alma sorunlarına yönelik etkili bir çözüm olmuştur. Buna mukabil, yetişkinlere giderek daha fazla bağımlı hale gelen çocuklar, toplumun gelecek refahı için temel sosyal sermaye kaynağı olarak kabul edilmişlerdir. Çocukların okulların gözetimine bırakılıp işgücüne erişimlerinin sınırlandırılması ise yetişkin emeğinin fiyatının artmasında ve nihayetinde orta sınıfın gelişiminde birincil faktör haline gelmiştir (Elmore, 2019:329).

Gösterge grupları

Organizasyon çerçevesinin ikinci boyutu göstergeleri üç kategoriye daha fazla gruplandırır:

- Eğitim sistemlerinin çıktısı, sonuçları ve etkisine ilişkin göstergeler: Çıktı göstergeleri, eğitim başarıları gibi sistemden ayrılanların özelliklerini analiz eder. Sonuç göstergeleri, yüksek öğrenim görmenin istihdam ve kazanç faydaları gibi eğitim sistemlerinin çıktısının doğrudan etkisini inceler. Etki göstergeleri, edinilen bilgi ve beceriler, ekonomik büyümeye ve toplumsal refaha katkılar ve sosyal uyum ve eşitlik gibi sonuçların uzun vadeli dolaylı etkisini analiz eder.

- Eğitim kurumları içindeki katılım ve ilerlemeye ilişkin göstergeler: Bu göstergeler, öğrencilerin farklı eğitim seviyelerine erişme, kaydolma ve tamamlama olasılığını ve program türleri ve eğitim seviyeleri arasında izlenen çeşitli yolları değerlendirir.

- Eğitim sistemlerine veya öğrenme ortamına girdiye ilişkin göstergeler: Bu göstergeler, her seviyede katılımı, ilerlemeyi, çıktıları ve sonuçları şekillendiren politika kaldıraçları hakkında bilgi sağlar. Bu tür politika kaldıraçları, finansal, insan (öğretmenler ve diğer okul personeli gibi) veya fiziksel kaynaklar (binalar ve altyapı gibi) dahil olmak üzere eğitime yatırılan kaynaklarla ilgilidir. Ayrıca, sınıfların öğretim ortamı, pedagojik içerik ve müfredatın sunumu ile ilgili politika seçimleriyle de ilgilidir. Son olarak, yönetim, özerklik ve öğrencilerin belirli programlara katılımını düzenleyen belirli politikalar dahil olmak üzere okulların ve eğitim sistemlerinin organizasyonunu analiz ederler(OECD, 2019: 12).

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Politikayı etkileyen bağlamsal faktörler

Politika kaldırıcıları genellikle politikayı tanımlayan veya kısıtlayan ancak doğrudan eldeki politika konusuyla bağlantılı olmayan öncüllere, dış faktörlere sahiptir. Demografik, sosyoekonomik ve politik faktörlerin hepsi göstergeleri yorumlarken dikkate alınması gereken önemli ulusal özelliklerdir. Örneğin, son mali krizin eğitime sunulan kamu fonları üzerinde önemli bir etkisi oldu.

Öğrencilerin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik statü veya kültürel geçmiş gibi özellikleri de eğitim politikasının sonuçlarını etkileyen önemli bağlamsal faktörlerdir(OECD, 2019: 12).

Çerçeveyi kullanarak gösterge analizi

Bu çok yönlü çerçeve, bir eğitim sisteminin tamamından belirli bir eğitim veya program seviyesine veya hatta bir sınıf gibi daha küçük bir varlığa kadar herhangi bir eğitim kurumunun işleyişini ve işleyişini anlamak için kullanılabilir.

Bu çok yönlülük önemlidir çünkü eğitim sistemlerinin birçok özelliği sistemin farklı seviyelerinde farklı etkilere sahiptir(OECD, 2019: 12).

Çerçeveyi kullanarak gösterge analizi

Bu çok yönlü çerçeve, bir eğitim sisteminin tamamından belirli bir eğitim veya program düzeyine veya hatta bir sınıf gibi daha küçük bir varlığa kadar herhangi bir eğitim kuruluşunun işleyişini ve işleyişini anlamak için kullanılabilir.

Bu çok yönlülük önemlidir çünkü eğitim sistemlerinin birçok özelliği sistemin farklı düzeylerinde farklı etkilere sahiptir. Örneğin, bir sınıftaki öğrenci düzeyinde, öğrenci başarısı ile sınıf mevcudu arasındaki ilişki, küçük sınıflardaki öğrenciler öğretmenlerle daha iyi etkileşimlerden faydalaniyorsa olumsuz olabilir. Ancak sınıf veya okul düzeyinde, daha zayıf veya dezavantajlı öğrenciler genellikle kasıtlı olarak gruplandırılır ve daha fazla bireysel ilgi görmeleri için daha küçük sınıflara yerleştirilir. Bu nedenle okul düzeyinde, sınıf mevcudu ile öğrenci başarısı arasındaki gözlemlenen ilişki genellikle olumludur ve bu da daha büyük sınıflardaki öğrencilerin daha küçük sınıflardaki öğrencilerden daha iyi performans gösterdiğini göstermektedir. Daha yüksek toplama düzeylerinde, öğrenci başarısı ile sınıf mevcudu arasındaki ilişki, bireysel okulların sosyo-ekonomik alımı veya farklı ülkelerdeki öğrenme kültürüyle ilgili faktörler tarafından daha da karıştırılır. Bu nedenle, göstergeleri yorumlamak için, aralarındaki ilişkileri tam olarak anlamak önemlidir(OECD, 2019: 12-13).

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Çerçevenin her bir ögesinin analizi ve aralarındaki etkileşim, çeşitli politika perspektiflerini anlamaya katkıda bulunur:

- eğitim sonuçlarının ve eğitim fırsatlarının kalitesi
- eğitim sonuçlarının eşitliği ve eğitim fırsatlarında eşitlik
- eğitime yatırılan kaynakların yeterliliği, etkinliği ve verimliliği
- eğitim politika önlemlerinin eğitim sonuçlarını iyileştirmek için önemi.

Eğitimde Bir Bakışta'daki bölümlerin ve göstergelerin yapısı

Eğitimde Bir Bakışta 2019'da yayınlanan göstergeler bu çerçeve içinde geliştirilmiştir. Bölümler, eğitim sisteminin bir bütün olarak merceğinden yapılandırılmıştır, ancak göstergelerin kendileri farklı eğitim seviyeleri ve eğitim ortamları arasında ayrıştırılmış ve analiz edilmiştir ve bu nedenle çerçevenin birden fazla ögesini ifade edebilir.

A Bölümü, Eğitim kurumlarının çıktısı ve öğrenmenin etkisi, nüfusun genel başarısı ve öğrenme, ekonomik ve sosyal sonuçlar şeklinde eğitimin çıktısı, sonuçları ve etkisine ilişkin göstergeler içerir (Şekil A). Bu analiz aracılığıyla, bu bölümdeki göstergeler yaşam boyu öğrenme politikalarını şekillendirmek için bağlam sağlar. Ayrıca, sonuçların ve etkinin ulusal stratejik hedeflerle uyumlu olmayabileceği alanları ele almak için gereken politika kaldıraçlarına ilişkin içgörüler sağlar.

Bölüm B, Eğitime erişim, katılım ve ilerleme, erken çocukluktan üçüncül eğitime kadar tüm eğitim sistemini ele alır ve her düzeyde ve programda öğrencilerin kaydı, ilerlemesi ve tamamlanması hakkında göstergeler sağlar (Şekil A). Bu göstergeler, her eğitim düzeyinin çıktısının bir sonrakine girdi olarak hizmet etmesi ve ilerlemenin sınıf, kurum ve sistem düzeylerindeki politikaların ve uygulamaların sonucu olması ölçüsünde, çıktı ve sonucun bir karışımı olarak düşünülebilir. Ancak, örneğin eşitsizlik sorunlarını ele almak veya uluslararası hareketliliği teşvik etmek için politika müdahalesinin gerekli olduğu alanları belirlemek için bağlam da sağlayabilirler(OECD, 2019: 13).

Bölüm C ve D, eğitim sistemlerine girdiyle ilgilidir (Şekil A):

• Bölüm C, Eğitime yatırılan finansal kaynaklar, eğitime ve eğitim kurumlarına yapılan yatırım ve bu yatırımın kamu ve özel kaynaklar arasında nasıl paylaşıldığı hakkında göstergeler sağlar. Bu göstergeler esas olarak politika kaldıraçlarıdır, ancak belirli öğrenme sonuçlarını açıklamaya da yardımcı olurlar. Örneğin, öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan harcama, bireysel öğrencileri doğrudan etkileyen önemli bir politika ölçüsüdür, ancak

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

aynı zamanda okullardaki öğrenme ortamı ve sınıftaki öğrenme koşulları üzerinde bir kısıtlama görevi görür.

• Bölüm D, Öğretmenler, öğrenme ortamı ve okulların organizasyonu, eğitim süresi, öğretmenlerin çalışma süresi ve öğretmenlerin ve okul müdürlerinin maaşları hakkında göstergeler sağlar. Bu göstergeler yalnızca manipüle edilebilen politika kaldıraçlarını temsil etmekle kalmaz, aynı zamanda eğitimin kalitesi ve bireysel öğrencilerin sonuçları için bağlamlar da sağlar. Bu bölüm ayrıca öğretmenlerin profili ve üçüncül eğitime kabul sistemleri hakkında veriler sunar.

Yayınlanan düzenli göstergelere ve temel istatistiklere ek olarak, Education at a Glance metin kutularında analitik çalışmalar da içerir. Bu çalışma genellikle göstergenin anlaşılmasına katkıda bulunan araştırma öğeleri veya sunulan bulguları tamamlayan daha az sayıda ülkenin ek analizini sağlar(OECD, 2019: 13).

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 4

Eylül 2015'te dünya liderleri küresel toplumun geleceği için iddialı hedefler belirlemek üzere bir araya geldi. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin (SKH) 4. Hedefi, "kapsayıcı ve eşit kaliteli eğitim sağlamayı ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmeyi" amaçlamaktadır. SKH 4 çerçevesinin her hedefi, en az bir küresel göstergeye ve hedefin analizini ve ölçümünü tamamlamak üzere tasarlanmış bir dizi ilgili tematik göstergeye sahiptir.

UNESCO, Birleşmiş Milletler liderliğindeki SKH çerçevesi bağlamında eğitim SKH gündemini denetler. SKH 4 göstergelerinin çoğunun koruyucu kurumu olan UNESCO İstatistik Enstitüsü (UIS), SKH 4 hedeflerine doğru ilerlemeyi izlemek için gösterge çerçevesini geliştirmek üzere küresel çabaları koordine etmektedir. UIS, veri toplamanın yanı sıra, eğitimle ilgili SKH hedefleri genelinde ilerlemeyi daha iyi değerlendirmek için yeni göstergeler, istatistiksel yaklaşımlar ve izleme araçları geliştirmek üzere ortaklarla birlikte çalışır. Bu bağlamda, OECD'nin eğitim programlarının SDG 4 ve hedeflerine ulaşmada ve bu hedeflere doğru ilerlemeyi ölçmede önemli bir rolü vardır. SDG 4 gündemi ile OECD'nin eğitim politikası araçları, enstrümanları, kanıtları ve diyalog platformları arasında yüksek düzeyde bir tamamlayıcılık vardır. OECD, küresel raporlama için kapsamlı bir veri sistemi oluşturmaya yardımcı olmak, SDG 4 küresel göstergeleri ve OECD üye ülkeleri ve ortak ülkeler için seçili tematik göstergeler hakkında raporlamada kullanılan veri kaynakları ve

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

formüller konusunda anlaşmaya varmak için UIS, SDG 4 Yönlendirme Komitesi ve kurulan teknik çalışma gruplarıyla birlikte çalışmaktadır.

SDG izleme diyalogunu ve ilerlemesini iletirmek için bu küresel çabanın bir parçası olarak, Education at a Glance bu evrensel eğitim gündemine bir bölüm ayırmaya devam etmektedir. Bölüm, OECD ve ortak ülkelerin SDG hedeflerine ulaşma yolunda nerede durduklarına dair bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır. Her baskının odağına bağlı olarak, sunulan seçili küresel ve tematik SDG göstergeleri yıldan yıla farklılık gösterebilir. Bu nedenle, SDG sunumu Education at a Glance'in genel çerçevesinden yararlanmaktadır (OECD, 2019: 14).

Eğitimde Üçüncül Eğitim 2019'da Bir Bakış

Bu yılki yayın için seçilen tema olarak, üçüncül eğitim Eğitimde Bir Bakış 2019'un ön saflarında yer alıyor. Üçüncül eğitim son on yılda benzeri görülmemiş bir büyüme kaydetti ve gençlerin hayatta başarılı olabileceği yollardan biri olarak sunuluyor. Öğrencilerin ilerlemesi, mezunların sonuçları ve yatırılan kaynakların karşılaştırmalı analizini sağlamaya yönelik politika ilgisi artıyor. Bu nedenle, bu yılki baskıdaki çok sayıda gösterge, öğrencilerin üçüncül eğitimdeki katılımını ve ilerlemesini ve üçüncül eğitilmiş yetişkinlerin ekonomik, işgücü piyasası ve sosyal sonuçlarını analiz ediyor. Analiz ayrıca, üçüncül eğitime hem finansal hem de beşeri olmak üzere yatırılan kaynaklarla ilgili göstergeleri de içeriyor. Bu yıl, üç yeni gösterge gösterge setini tamamlayarak üçüncül tamamlama oranları, doktora mezunları ve işgücü piyasası sonuçları ve üçüncül kabul sistemleri hakkında ek analiz sunuyor. Yayının bu genel odak noktası doğrultusunda, bu yılki baskıdaki SDG bölümü gençlik öğrenme yollarına odaklanıyor ve Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ışığında OECD ve ortak ülkelerde gençlik beklentileri ve genç istihdamı hakkındaki tartışmaya bilgi sağlıyor. Sadece SDG 4'e (kaliteli eğitim) değil, aynı zamanda SDG 8'e (insana yakışır iş ve ekonomik büyüme) de dayanan bölüm, gençlerin yolculukları boyunca izleyebilecekleri yolları açıklıyor: ortaöğretimden daha yüksek eğitim seviyelerine geçiş ve daha yüksek eğitim seviyeleri boyunca ilerlemeleri ve eğitimden işgücü piyasasına geçişleri(OECD, 2019: 14).

Aşağıdaki Tablo A, bu yılki baskıda üçüncül eğitimin analizine katkıda bulunan göstergeleri ve bölümleri özetlemektedir.

Tablo A. Eğitime Genel Bakış 2019'da üçüncül eğitimin analizini içeren göstergeler

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Bölüm Gösterge numarası Gösterge Üçüncül eğitim içerik

Bölüm A: Eğitim kurumlarının çıktısı ve öğrenmenin etkisi

A1 Yetişkinler hangi düzeyde eğitim gördü?	X
A2 Eğitimden işe geçiş: Günümüz gençliği nerede?	X
A3 Eğitim düzeyi işgücü piyasasına katılımı nasıl etkiliyor?	X
A4 Eğitimden elde edilen kazanç avantajları nelerdir?	X
A5 Eğitime yatırım yapmanın finansal teşvikleri nelerdir?	X
A6 Sosyal sonuçlar eğitimle nasıl ilişkilidir?	X
A7 Yetişkinler eğitime ve öğrenmeye ne ölçüde eşit şekilde katılıyor?	X

Bölüm B: Eğitime erişim, katılım ve ilerleme

B1 Eğitime kimler katılıyor?	X
B2 Erken çocukluk eğitim sistemleri dünyada nasıl farklılık gösteriyor?	
B3 Üst ortaöğretimden kimin mezun olması bekleniyor?	
B4 Üçüncül eğitime kimin girmesi bekleniyor?	X
B5 Üçüncül eğitimi kimin tamamlaması bekleniyor?	X
B6 Uluslararası hareketli öğrencilerin profili nedir?	X
B7 Doktora mezunlarının özellikleri ve sonuçları nelerdir?	X

Bölüm C: Eğitime yatırılan finansal kaynaklar

C1 Eğitim kurumlarına öğrenci başına ne kadar harcanıyor?	X
C2 Ulusal servetin eğitim kurumlarına ne kadar harcanıyor?	X
C3 Eğitim kurumlarına ne kadar kamu ve özel yatırım yapılıyor?	X
C4 Eğitime yapılan toplam kamu harcaması nedir?	X
C5 Üçüncü sınıf öğrencileri ne kadar ödüyor ve ne kadar kamu desteği alıyorlar?	X
C6 Eğitim fonu hangi kaynaklara ve hizmetlere harcanıyor?	X
C7 Öğretmenlerin maaş maliyetini hangi faktörler etkiliyor?	

Bölüm D: Öğretmenler, öğrenme ortamı ve okulların organizasyonu

D1 Öğrenciler sınıfta ne kadar zaman geçiriyor?	
D2 Öğrenci-öğretmen oranı nedir ve sınıflar ne kadar büyük?	X
D3 Öğretmenlere ve okul müdürlerine ne kadar maaş ödeniyor?	X
D4 Öğretmenler ders vermeye ne kadar zaman harcıyor?	
D5 Öğretmenler kimlerdir?	X

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

D6 Üçüncü sınıf eğitimi için kabul sistemleri nelerdir?

X

Kaynak: (OECD, 2019: 15).

Okuyucu rehberi: İstatistiklerin kapsamı

Veri eksikliği hala birçok ülkede göstergelerin kapsamını sınırlasa da, kapsam, ilke olarak, ilgili kurumların sahibi veya sponsoru kim olursa olsun ve eğitim nasıl sunulursa sunulsun, tüm ulusal eğitim sistemini (ulusal topraklar içinde) kapsar. Bir istisna dışında (aşağıda açıklanmıştır), her tür öğrenci ve her yaş grubu dahil edilmiştir: çocuklar (özel gereksinimli öğrenciler dahil), yetişkinler, vatandaşlar, yabancılar ve açık-uzaktan öğrenmedeki öğrenciler, özel eğitim programlarındaki veya eğitim bakanlığı dışındaki bakanlıklar tarafından düzenlenen eğitim programlarındaki öğrenciler, programın temel amacının bir bireyin bilgisini genişletmek veya derinleştirmek olması koşuluyla. İşyerinde mesleki ve teknik eğitim, eğitim sisteminin bir parçası olduğu açıkça kabul edilen birleşik okul ve iş tabanlı programlar hariç, temel eğitim harcamaları ve kayıt verilerine dahil edilmemiştir (OECD, 2019: 17).

"Yetişkin" veya "düzensiz" olarak sınıflandırılan eğitim faaliyetleri, faaliyetlerin "düzenli" eğitim çalışmalarıyla aynı veya benzer içerikleri içermesi veya bir parçası oldukları programların düzenli eğitim programlarında verilenlere benzer yeterliliklere yol açması koşuluyla kapsanır.

Öncelikle genel ilgi, kişisel zenginleştirme, boş zaman veya rekreasyon amaçlı yetişkinlere yönelik dersler hariç tutulur. Eğitimde Bir Bakışta sunulan göstergelerin kapsamı hakkında daha fazla bilgi, OECD Eğitimde Uluslararası Olarak Karşılaştırılabilir İstatistikler El Kitabı 2018'de (OECD, 2018: 1) bulunabilir. (OECD, 2019: 17).

Zaman içinde karşılaştırılabilirlik

Eğitimde Bir Bakışta'daki göstergeler, göstergelerin sağlamlığını ve uluslararası karşılaştırılabilirliğini iyileştirmeyi amaçlayan sürekli bir metodolojik iyileştirme sürecinin sonucudur. Sonuç olarak, göstergeleri zaman içinde analiz ederken, farklı sürümler arasında veri karşılaştırmak yerine yalnızca en son sürümde yapılması şiddetle tavsiye edilir. Bu raporda sunulan zaman içindeki tüm karşılaştırmalar, tarihsel verilerin yıllık revizyonlarına ve bu baskıda uygulanan metodolojik iyileştirmelere dayanmaktadır(OECD, 2019: 17).

Ülke kapsamı

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Bu yayın, tüm OECD ülkelerinden eğitimle ilgili verileri içerir; OECD Eğitim Sistemleri Göstergeleri programına (INES) katılan iki ortak ülke, yani Brezilya ve Rusya Federasyonu; ve INES üyesi olmayan diğer ortak G20 ve OECD katılım ülkeleri (Arjantin, Çin Halk Cumhuriyeti, Kosta Rika, Hindistan, Endonezya, Suudi Arabistan ve Güney Afrika). INES'e katılmayan ülkeler için veri kaynakları, düzenli INES veri koleksiyonlarından, UNESCO İstatistik Enstitüsü'nden veya Eurostat'tan gelebilir.

Bazı durumlarda ve ilgili durumlarda, bir ülke kendi alt ulusal kuruluşları veya belirli bölgeleri aracılığıyla temsil edilebilir(OECD, 2019: 17).

Alt ulusal bölgeler hakkında not

Alt ulusal varlıklarla ilgili sonuçları yorumlarken, okuyucular coğrafi büyüklüklerinin yanı sıra nüfuslarını da hesaba katmalıdır. Örneğin, Kanada'da Nunavut'un nüfusu 2017'de 37.996 idi ve bölge 1,9 milyon kilometrekareyi kaplarken, Ontario eyaletinin nüfusu 14,2 milyondur ve bölge 909.000 kilometrekareyi kaplar (OECD, 2019). Ayrıca, analizde daha fazla alt ulusal varlık kullanıldığında, özellikle Kanada, Rusya Federasyonu veya Amerika Birleşik Devletleri gibi büyük ülkelerde, bölgesel eşitsizlikler daha yüksek olma eğilimindedir (OECD, 2019: 18).

Bölgesel varlıklar için kullanılan adlar

Tutarlılık için, ulusal ve alt ulusal varlıklar tüm yayında sırasıyla "ülkeler" ve "ekonomiler" olarak anılır. Bölgesel ve alt ulusal varlıklar yayın boyunca alt ulusal adları ve ülkeleriyle anılır, örn. İngiltere (Birleşik Krallık). Education at a Glance'deki diğer göstergelerle tutarlılık sağlamak için, OECD Yetişkinlerin Uluslararası Değerlendirme Programı'nda (Yetişkin Becerileri Anketi [PIAAC]) ve Uluslararası Öğretim ve Öğrenme Anketi'nde (TALIS) kullanılan alt ulusal kuruluş "Flanders (Belçika)" yayın boyunca "Belçika Flaman Topluluğu" adıyla anılacaktır. Belçika Flaman Topluluğu ve Belçika Fransız Topluluğu tablolarında ve şekillerde "Flaman Topluluğu (Belçika)" ve "Fransız Topluluğu (Belçika)" olarak kısaltılmıştır (OECD, 2019: 18).

Uluslararası ortalamaların hesaplanması

Education at a Glance'in temel amacı, eğitim istatistiklerinin temel uluslararası karşılaştırmalarının yetkili bir derlemesini sağlamaktır. Bu karşılaştırmalarda ülkeler için genel değerler verilmiş olsa da, okuyucular ülkelerin kendilerinin homojen olduğunu varsaymamalıdır.

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

OECD, EU23 ve G20 ortalamaları ve toplamları eksik verilerden önemli ölçüde etkilenebilir. Bazı ülkelerde, belirli göstergeler için veri bulunmayabilir veya belirli kategoriler geçerli olmayabilir. Bu nedenle, okuyucular "OECD/EU23/G20 ortalaması" teriminin ilgili karşılaştırmalara dahil edilen OECD, EU23 veya G20 ülkelerini ifade ettiğini unutmamalıdır. Ülkelerin %40'ından fazlasında eksik bilgi varsa veya diğer sütunlarda bilgi varsa ortalamalar hesaplanmaz.

Bazı göstergeler için bir ortalama sunulur. Ortalama, tabloda veya şekilde yer alan tahminlerin aritmetik ortalamasına karşılık gelir (OECD, 2019: 18).

Eğitim düzeylerinin sınıflandırılması

Eğitim düzeylerinin sınıflandırılması Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırmasına (ISCED) dayanmaktadır. ISCED, uluslararası eğitim istatistiklerini derlemek için kullanılan bir araçtır. ISCED-97 yakın zamanda revize edildi ve yeni Uluslararası Eğitim Standartları Sınıflandırması (ISCED 2011) Kasım 2011'de resmen kabul edildi ve artık bu yayında sunulan seviyelerin temelidir, ancak önceki ISCED-97 Sınıflandırmasını kullanan Yetişkin Becerileri Anketi'nden (PIAAC) alınan verileri gösteren tablolar hariç (OECD, 2019: 19).

Tablo B. ISCED-2011 Sınıflandırması kapsamındaki eğitim seviyeleri

Bu yayında kullanılan terimler ISCED sınıflandırması

Erken çocukluk eğitimi

Kasıtlı bir eğitim bileşenine sahip olan ve okul ve topluma katılım için gerekli bilişsel, fiziksel ve sosyo-duygusal becerileri geliştirmeyi amaçlayan erken çocukluk programlarını ifade eder. Bu seviyedeki programlar genellikle yaşa göre farklılaştırılır. ISCED 0 (alt kategoriler: erken çocukluk eğitimi gelişimi için 01 ve okul öncesi eğitim için 02)

İlköğretim

Okuma, yazma ve matematikte sağlam bir temel eğitim ve diğer bazı konularda temel bir anlayış sağlamak için tasarlanmıştır. Giriş yaşı: 5 ile 7 arası. Tipik süre: 6 yıl. ISCED 1

Ortaöğretimin alt kademesi

Genellikle daha fazla konuya yönelik bir şekilde ve daha uzman öğretmenlerle temel eğitimin tamamlanmasını sağlar. Programlar yönelime göre farklılık gösterebilir, genel veya

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

mesleki, ancak bu lise düzeyinden daha az yaygındır. Giriş, ilköğretimin tamamlanmasını takip eder ve tipik süre 3 yıldır. Bazı ülkelerde, bu düzeyin sonu zorunlu eğitimin sonunu işaret eder. ISCED 2

Ortaöğretimin üst kademesi

Ortaöğretimin alt kademesine göre daha güçlü uzmanlaşma. Sunulan programlar yönelime göre farklılaştırılır: genel veya mesleki. Tipik süre 3 yıldır. ISCED 3

Ortaöğretim sonrası üçüncül olmayan eğitim

Üst ortaöğretim düzeyinde kazanılan bilgi, beceri ve yeterlilikleri derinleştirmekten ziyade genişletmeye yarar. Programlar, işgücü piyasasındaki katılımcılar, üçüncül düzeyde daha ileri çalışmalar veya her ikisi için seçenekleri artırmak üzere tasarlanabilir. Genellikle, bu düzeydeki programlar mesleki yönelimlidir. ISCED 4

Kısa dönemli üçüncül eğitim

Genellikle katılımcılara mesleki bilgi, beceri ve yeterlilik sağlamak için tasarlanmıştır. Genellikle, pratik temellidir, mesleğe özgüdür ve öğrencileri doğrudan işgücü piyasasına girmeye hazırlar. Ayrıca diğer üçüncül eğitim programlarına (ISCED seviyeleri 6 veya 7) bir yol sağlayabilirler. Asgari süre 2 yıldır. ISCED 5

Lisans veya eşdeğer seviye

Katılımcılara birinci dereceye veya eşdeğer niteliğe yol açan orta düzey akademik ve/veya mesleki bilgi, beceri ve yeterlilik sağlamak için tasarlanmıştır. Tipik süre: 3-4 yıl tam zamanlı çalışma. ISCED 6

Yüksek lisans veya eşdeğer seviye

Lisans seviyesinden daha güçlü uzmanlık ve daha karmaşık içerik. Katılımcılara ileri düzeyde akademik ve/veya mesleki bilgi sağlamak için tasarlanmıştır. Önemli bir araştırma bileşeni olabilir.

Uzun bir birinci dereceye/niteliğe hazırlık için en az beş yıllık süreli programlar, karmaşıklık ve içerik açısından bir yüksek lisans seviyesindeki programlara eşdeğerse bu seviyeye dahil edilir. ISCED 7

Doktora veya eşdeğer seviye

İleri bir araştırma yeterliliğine yol açmak için tasarlanmıştır. Bu seviyedeki programlar ileri düzey çalışmalara ve orijinal araştırmalara adanmıştır ve hem akademik hem de profesyonel alanlarda mevcuttur. ISCED 8

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Kaynak: (OECD, 2019: 19)

Bazı göstergelerde ara programlar da kullanılır. Bunlar, ISCED 2011 tamamlama için yeterli görülmeyen ve daha düşük bir ISCED 2011 seviyesinde sınıflandırılan ISCED 2011 seviyesindeki bir programdan tanınan niteliklere karşılık gelir.

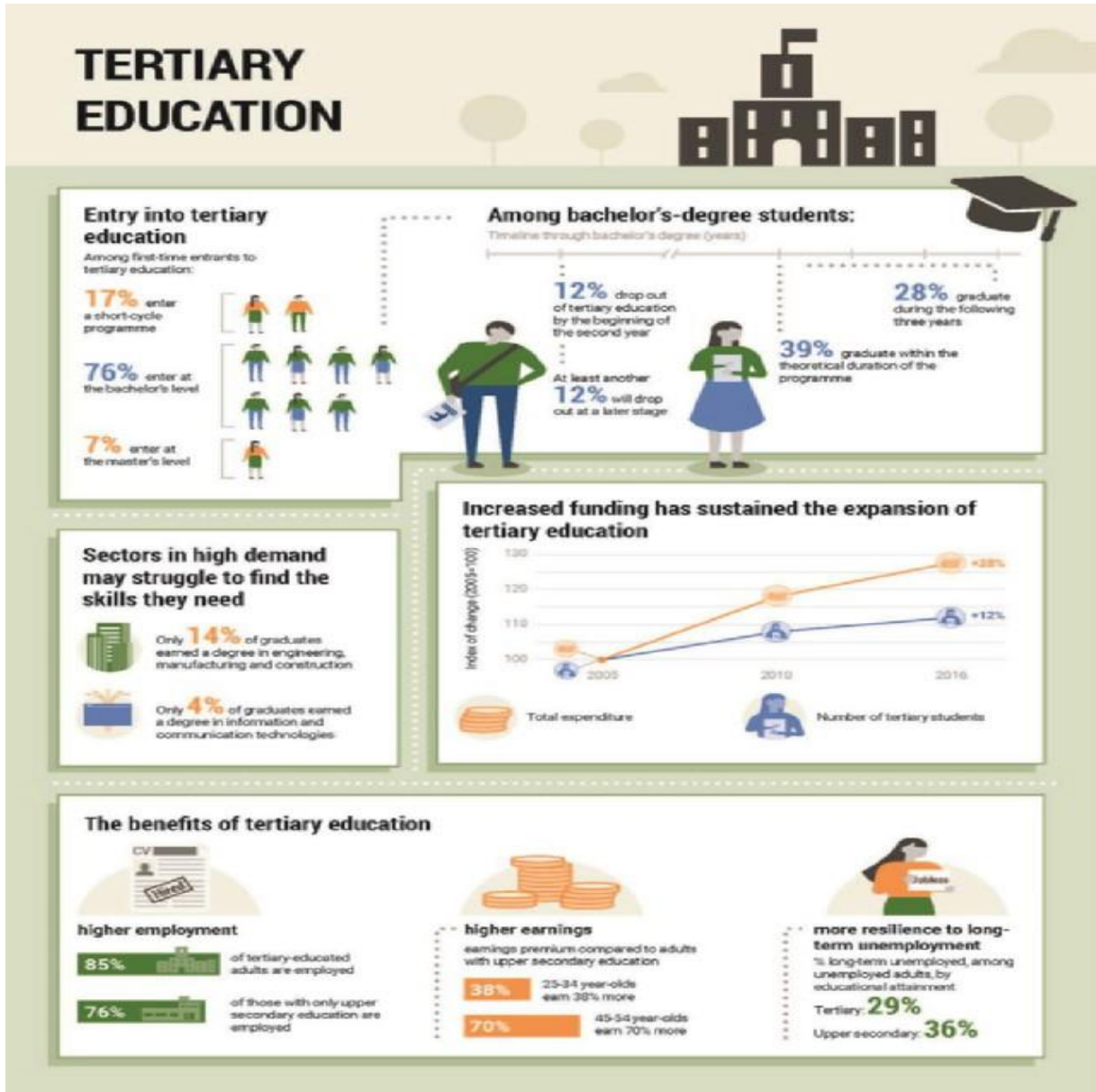
Tablo B, yayında kullanılan ISCED 2011 seviyelerini listeler (OECD/Eurostat/UNESCO İstatistik Enstitüsü, 2015:3). Bu yılki yayının odak noktası olan üçüncül eğitim, ortaöğretime dayanır ve uzmanlaşmış çalışma alanlarında öğrenme etkinlikleri sağlar. Üçüncül eğitim, yaygın olarak akademik eğitim olarak anlaşılan şeyi içerir, ancak aynı zamanda ileri mesleki veya profesyonel eğitimi de içerir. ISCED seviyeleri 5 (kısa döngülü üçüncül programlar), 6 (lisans), 7 (yüksek lisans) ve 8'i (doktora) içerir. Üst ortaöğretim programını başarıyla tamamlamak, üçüncül eğitime girmek için bir gerekliliktir ve öğrenciler kısa döngülü üçüncül programlar, lisans veya yüksek lisans uzun ilk dereceleri aracılığıyla girebilirler (Şekil B). Ayrıca ISCED seviye 4'ten (ortaöğretim sonrası üçüncül olmayan) erişim mümkün olabilir (OECD, 2019: 20).

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Kaynak: OECD/Eurostat/UNESCO Institute for Statistics (2015[3]), *ISCED 2011 Operational Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications*.

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

PRIMARY AND SECONDARY EDUCATION

Educational attainment

Upper secondary qualification

In 2018, **15%** of 25-34 year-olds did not have an upper secondary education

Graduation rate from upper secondary increased from:

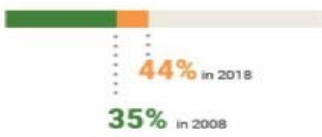

40% of first-time upper secondary graduates earned a vocational qualification in 2017

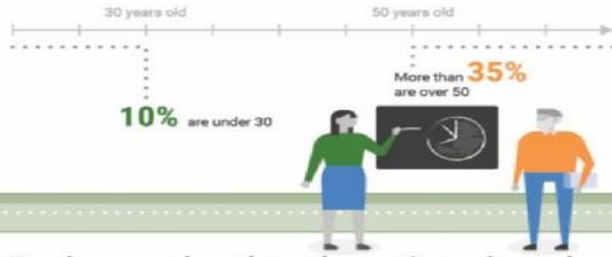
More students attain tertiary education after upper secondary than a decade ago

25-34 year-olds with tertiary education:

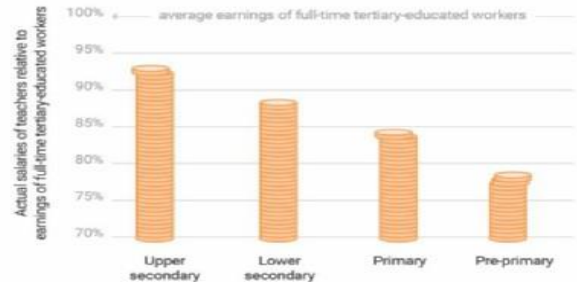

The teaching profession is ageing

Primary and secondary teachers' age:

Teachers earn less than other tertiary-educated workers

Increased spending

Public expenditure on primary, secondary and post-secondary institutions, between 2005 and 2016:

Higher costs are driven by

(Lower secondary, 2005-2017)

Higher statutory salaries:

Smaller class size:

Kaynak: OECD/Eurostat/UNESCO Institute for Statistics (2015[3]), *ISCED 2011 Operational*

Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications.

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

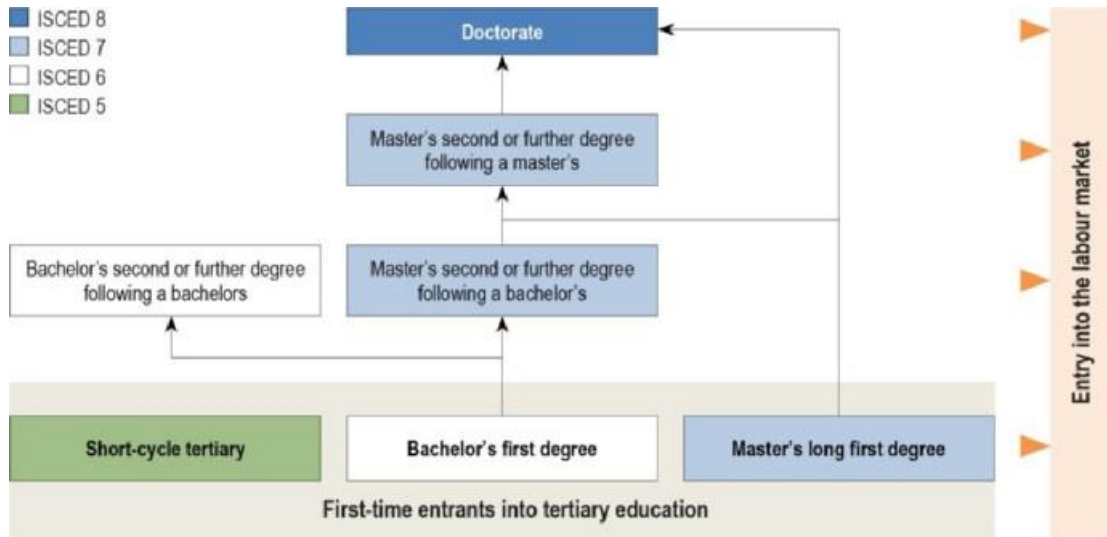
ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Eğitim ve öğretim alanları

ISCED içinde, programlar ve ilgili yeterlilikler eğitim ve öğretim alanlarına ve seviyelere göre sınıflandırılabilir. ISCED 2011'in kabul edilmesinin ardından, ISCED eğitim alanları hakkında ayrı bir inceleme ve küresel danışma süreci gerçekleşti. ISCED alanları revize edildi ve UNESCO Genel Konferansı, Kasım 2013'teki 37. oturumunda ISCED 2013 Eğitim ve Öğretim Alanları sınıflandırmasını (ISCED-F 2013) (UNESCO-UIS, 2014[4]) kabul etti. Bu yayında ele alınan geniş ISCED-F alanları eğitim; sanat ve beşeri bilimler; sosyal bilimler, gazetecilik ve bilgidir; işletme, yönetim ve hukuk; doğa bilimleri, matematik ve istatistik; bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT); mühendislik, imalat ve inşaat; ve sağlık ve refah. Bu yayın boyunca, bu sınıflandırmanın farklı alanlarına atıfta bulunmak için "çalışma alanı" terimi kullanılmıştır. (OECD, 2019: 20).

Şekil B. Üçüncül eğitim yolları

Kaynak: OECD/Eurostat/UNESCO Institute for Statistics (2015[3]), *ISCED 2011 Operational Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications*.

Standart hata (S.E.)

Bu raporda sunulan istatistiksel tahminler, her ülkedeki hedef popülasyondaki her kişinin her soruyu yanıtlaması durumunda hesaplanabilecek değerler yerine yetişkin örneklerine dayanmaktadır. Bu nedenle, her tahminin örnekleme ve ölçüm hatasıyla ilişkili bir belirsizlik derecesi vardır ve bu standart hata olarak ifade edilebilir. Güven aralıklarının

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

kullanımı, örnek tahminleriyle ilişkili belirsizliği yansıtan bir şekilde popülasyon ortalamaları ve oranları hakkında çıkarımlar yapmanın bir yoludur. Bu raporda, güven aralıkları %95 düzeyinde belirtilmiştir. Başka bir deyişle, karşılık gelen popülasyon için sonuç, aynı popülasyondan alınan farklı örneklerde ölçümün 100 tekrarından 95'inde güven aralığı içinde yer alacaktır.

Standart hataları gösteren tablolarda, "%" başlıklı sütun ortalama yüzdeyi, "S.E." başlıklı sütun ise standart hatayı gösterir. Anket yöntemi göz önüne alındığında, standart hatanın (S.E.) iki katı oranında yüzdelerde (%) bir örnekleme belirsizliği vardır. Örneğin, % = 10 ve S.E. = 2.6 değerleri için, %10'un, %5'lik bir hata riski varsayıldığında, 2.6'lık standart hatanın iki katı (1.96) belirsizlik bölgesi vardır. Bu nedenle, gerçek yüzde muhtemelen (%5'lik hata riski) %5 ile %15 arasında bir yerde olacaktır ("güven aralığı"). Güven aralığı şu şekilde hesaplanır: % \pm 1.96 * S.E., yani önceki örnek için, %5 = %10 – 1.96 * 2.6 ve %15 = %10 + 1.96 * 2.6. (OECD, 2019: 21).

Eksik veriler ve kısaltmalar için semboller

Bu semboller ve kısaltmalar tablolarda ve şekillerde kullanılmıştır:

a Veriler kategori uygulanmadığı için uygulanamaz.

b Seride bir kopukluk var (örneğin son yılın verileri ISCED 2011'e ve önceki yılların verileri ISCED-97'ye atıfta bulunuyorsa).

c Güvenilir tahminler sağlamak için çok az gözlem var.

d Başka bir kategoriden veri içeriyor.

m Veriler mevcut değil - ya eksik ya da gösterge düşük katılımcı sayısı nedeniyle hesaplanamadı.

r Değerler belirli bir güvenilirlik eşiğinin altında ve dikkatli yorumlanmalıdır. q Veriler ilgili ülkenin talebi üzerine geri çekildi.

x Tablonun başka bir kategorisine veya sütununa dahil edilen veriler (örneğin x(2), verilerin tablonun 2. Sütununa dahil edildiği anlamına gelir). (OECD, 2019: 21).

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

Diğer kaynaklar

www.oecd.org/education/education-at-a-glance-19991487.htm web sitesi, göstergeleri hesaplamak için kullanılan yöntemler, göstergelerin ilgili ulusal bağlamlarda yorumlanması ve ilgili veri kaynakları hakkında bilgi sağlar. Web sitesi ayrıca göstergelerin altında yatan verilere ve bu yayında kullanılan teknik terimler için kapsamlı bir sözlüğe erişim sağlar.

Bu yayında yapılan tüm üretim sonrası değişiklikler www.oecd.org/publishing/corrigenda (düzeltmeler) ve <http://dx.doi.org/10.1787/eag-data-en> (güncellemeler) adreslerinde listelenmiştir.

Education at a Glance, OECD'nin StatLinks hizmetini kullanır. Education at a Glance 2019'daki her tablo ve şeklin altında, göstergenin altında yatan verileri içeren ilgili bir Excel dosyasına yönlendiren bir URL bulunur. Bu URL'ler sabittir ve değişmez. Ayrıca, Education at a Glance e-kitabının okuyucuları bu bağlantılara doğrudan tıklayabilecek ve çalışma kitabı ayrı bir pencerede açılacaktır.

OECD.stat'taki Education at a Glance Veritabanı (<http://stats.oecd.org/>), Education at a Glance'de sunulan ham verileri ve göstergeleri ve ülkelerin verilerine ilişkin bağlam ve açıklamalar sağlayan meta verileri barındırır. Education at a Glance Veritabanı, kullanıcıların katılımcı ülkelerdeki eğitim sistemlerine ilişkin kendi analizlerini yapmak için bu yayında mümkün olandan daha fazla şekilde verileri parçalamalarına olanak tanır. Education at a Glance Veritabanına OECD.stat sitesinden “Eğitim ve Öğretim” başlığı altından erişilebilir(OECD, 2019: 21-22).

Tabloların düzeni

Tüm tablolarda, sütunların en üstündeki parantez içindeki sayılar yalnızca referans olarak kullanılır. Ardışık bir sayı görünmediğinde, bu sütun yalnızca çevrimiçi olarak kullanılabilir.

Bu raporda kullanılan kısaltmalar

BİT Bilgi ve iletişim teknolojileri ISCED Uluslararası Eğitim Standart Sınıflandırması

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

PIAAC Yetişkin Yeterliliklerinin Uluslararası Değerlendirme Programı PPP Satın alma gücü paritesi

S.E. Standart hatası

STEM Bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik UIS UNESCO İstatistik Enstitüsü

UOE UNESCO, OECD ve Eurostat olmak üzere üç kuruluş tarafından yönetilen veri toplamayı ifade eder(OECD, 2019: 22).

Sonuç ve Bulgular

Artan fonlama, üçüncül eğitimin genişlemesini destekledi:

2005 ile 2016 yılları arasında, üçüncül kurumlara yapılan harcamalar OECD ülkeleri genelinde ortalama %28 arttı ve bu, öğrenci kayıt oranının (%12) iki katından fazlaydı. Ancak, hem öğrenci sayısı hem de toplam harcama 2010'dan bu yana daha yavaş bir hızda arttı. 2016'da, üçüncül öğrenci başına harcama 15.556 ABD dolarıydı ve bunun yaklaşık üçte biri araştırma ve geliştirmeye ayrılmıştı. Özel kaynaklar harcamaların ortalama %30'undan fazlasını finanse ederken, lisans programlarına yönelik öğrenim ücretleri, veriye sahip ülkelerin yarısında 2007 ile 2017 arasında %20'den fazla arttı. Üçüncül eğitimdeki insan kaynakları da çoğu ülkede genişledi. 2005 ile 2017 yılları arasında OECD ülkelerinde üçüncül düzeydeki akademik personel sayısı, üçüncül kayıtlara benzer bir oranda, yılda ortalama %1 oranında arttı. Lise düzeyindeki mezuniyet oranları son on yılda arttı:

2005 ile 2017 yılları arasında lise düzeyindeki mezuniyet %6 oranında artmış olsa da, OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak 25-34 yaş aralığındakilerin %15'i 2018 yılında lise düzeyinde eğitim almadı. Bazı ülkelerde, lise düzeyinde mesleki programlar öne çıkıyor. OECD ülkeleri genelinde ortalama olarak, ilk kez lise düzeyinden mezun olanların %40'ı 2017 yılında mesleki yeterlilik kazandı; Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Slovak Cumhuriyeti ve Slovenya'da bu nüfusun %66'sından fazlası kazandı. OECD ülkeleri 2016 yılında GSYİH'nın ortalama %3,5'ini ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim dışı kurumlara harcadı ve bu düzeydeki kamu harcamaları 2005'ten bu yana %18 arttı. Daha küçük sınıflar ve daha yüksek öğretmen maaşları bu artışa katkıda bulundu. Ortaöğretim

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

düzeyinde, ortalama sınıf %6 küçülürken, öğretmen maaşları 2005 ile 2017 arasında OECD ülkeleri genelinde ortalama %8 arttı. Öğretmenlik mesleği hala yeni eleman çekmekte zorlanıyor:

Çoğu OECD ülkesinde, 50-59 yaş arasındaki ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin payı 25-34 yaş arasındakilerden daha büyüktür ve bu da gelecekte öğretmen açığı olacağı konusunda endişelere yol açmaktadır. OECD ülkeleri genelinde ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin yaklaşık %10'u ortalama olarak 30 yaşın altındadır. Maaşlar, öğretilen eğitim düzeyine göre artma eğilimindedir, ancak öğretmenlerin kazançları diğer üçüncül eğitilmiş yetişkinlerin kazançlarının %78 ila %93'ü arasında kalmaktadır. Buna karşılık, okul müdürleri üçüncü derece eğitilmiş akranlarından en az %25 daha fazla kazanıyor. OECD ülkelerinde ortalama olarak eğitim seviyesi arttıkça yıllık öğretim saati sayısı azalıyor ve bu, veriye sahip çoğu ülkede 2000 ile 2018 yılları arasında büyük ölçüde değişmeden kaldı. 2017'de, üç yaşın altındaki üç çocuktan birinden fazlası, OECD ülkelerinde ortalama olarak erken çocukluk eğitimi ve bakım hizmetlerine kaydoldu - 2010'a kıyasla 7 puanlık bir artış.

OECD ülkelerinde ortalama olarak, 18-24 yaşındakilerin %14'ü ne çalışıyor ne de eğitim veya öğretimde (NEET). Brezilya, Kolombiya, Kosta Rika, İtalya, Güney Afrika ve Türkiye'de 18-24 yaşındakilerin %25'inden fazlası NEET'tir. Yüksek eğitim düzeyine sahip yetişkinler kültürel veya sportif faaliyetlere daha fazla katılma eğilimindedir: Yüksek öğrenim görmüş yetişkinlerin %90'ından fazlası kültürel veya sportif faaliyetlere katılırken, lise eğitimi almamış olanların %60'ından azı kültürel veya sportif faaliyetlere katılmaktadır.

Kaynaklar

ADEM, M. (1980). "Eğitimin Kalkınmadaki Önemi ve Yeri", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 13(1).

<https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en>.

OECD (2018), *OECD Handbook for Internationally Comparative Education Statistics: Concepts, Standards, Definitions and Classifications*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264304444-en>.

OECD (2019), *Education at a Glance 2019: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris,

Edebiyat ve Tarih Dergisi

Ulusal Hakemli Dergi

ISSN NO: 2980-2288

Yıl: 3 (Ocak 2025), Cilt: 1, Sayı: 1

OECD (2019), *OECD Regional Statistics Database*,
http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=REGION_DEMOGR.

OECD/Eurostat/UNESCO Institute for Statistics (2015), *ISCED 2011 Operational Manual: Guidelines for Classifying National Education Programmes and Related Qualifications*, OECD Publishing, Paris,
<http://dx.doi.org/10.1787/9789264228368-en>.

TEZCAN, M. (1985). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, Ankara.

UNESCO-UIS (2014), *ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): Manual to Accompany the International Standard Classification of Education 2011; 2014*, UNESCO Institute for Statistics, Montreal, <http://dx.doi.org/10.15220/978-92-9189-150-4-en> (accessed on 18 April 2018).

ELMORE, Richard F. (2019), "The Future of Learning and the Future of Assessment". *ECNU Review of Education*, 2/3: 328-341.